

Associate degree-opleiding
Commerciële Economie
Hogeschool NCOI

5 februari 2019

NVAO uitgebreid Toets nieuwe opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Introductie	5
	2.1 Werkwijze panel	5
	2.2 Panel rapport	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	8
	4.1 Beoogde leerresultaten	8
	4.2 Programma	9
	4.2.1 Oriëntatie	9
	4.2.2 Inhoud	10
	4.2.3 Leeromgeving	11
	4.3 Instroom	13
	4.4 Personeel	13
	4.5 Voorzieningen	14
	4.6 Begeleiding	14
	4.7 Kwaliteitszorg	15
	4.8 Toetsing	15
	4.9 Graad en CROHO-onderdeel	17
	4.10 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	17
	4.11 Aanbevelingen	17
5	Overzicht oordelen	18
	Bijlage 1: Samenstelling panel	19
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	20
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	22
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	24

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 24 juli 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de associate degree-opleiding Commerciële Economie van de Hogeschool NCOI, in een duale en deeltijdse variant. NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

De Ad-opleiding Commerciële Economie van Hogeschool NCOI beoogt studenten op te leiden tot commercieel medewerkers. Het door de opleiding ontwikkelde beroepsprofiel omschrijft de kern van het werk van de commercieel medewerker als het op operationeel niveau uitvoeren van het gekozen marketing- of salesbeleid. De werkveldcommissie beaamt dat er in het werkveld behoefte is aan dit type commercieel medewerkers.

De opleiding heeft op basis van het beroepsprofiel de beoogde leerresultaten gedefinieerd. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten adequaat zijn verwoord en passen bij het Ad-niveau. Het waardeert de manier waarop het werkveld is betrokken bij de totstandkoming van de leerresultaten.

Het panel vindt dat de professionele oriëntatie goed naar voren komt in het programma, met name in het praktijkprogramma. Praktijkgericht onderzoek spitst zich in deze Ad-opleiding toe op het ontwikkelen van een onderzoekende houding. Het panel kan zich in deze invulling vinden.

Het panel is van mening dat de leerresultaten adequaat zijn uitgewerkt naar modules met bijbehorende leerdoelen. Ook zijn de leeromgeving en het didactisch concept van de opleiding volgens het panel goed vormgegeven. Het panel waardeert met name de centrale rol van de werk/stageplek in het programma.

De instroomeisen zijn volgens het panel passend voor de opleiding. Het panel acht de docenten voldoende gekwalificeerd om het onderwijs te verzorgen. De voorzieningen, de studiebegeleiding, de informatievoorziening aan studenten en de kwaliteitszorg binnen de opleiding acht het panel toereikend.

Het panel is van oordeel dat de toetsing op gedegen en systematische wijze tot stand komt en dat de kwaliteit van toetsing en beoordeling voldoende geborgd is. De examencommissie is deskundig en functioneert naar behoren. Het toetsplan laat volgens het panel een goede mix van toetsvormen zien, passend bij de leerdoelen. Ook de beoordelingsformulieren voor de opdrachten zijn adequaat vormgegeven.

Concluderend kan gezegd worden dat het panel een positieve indruk heeft van de opleiding. Het panel ziet echter ook een aantal aandachtspunten. De belangrijkste aanbevelingen van het panel zijn als volgt:

- Zorg dat de werkgeversrol sterker vertegenwoordigd is in de werkveldcommissie.

- Expliciteer de plek voor klantonderzoek in het programma en borg dat alle studenten tijdens de opleiding ervaring opdoen in het zelf uitvoeren van klantonderzoek.
- Werk de aandacht voor soft skills explicieter uit in het curriculum, de toetsing en de beoordeling.
- Denk in overleg met het werkveld na over de invulling van didactiek in de Ad-opleiding, waarbij aandacht is voor de eigenheid van de Ad-opleiding en de Ad-student.
- Versterk het eigenaarschap voor de opleiding binnen het kernteam.

Het panel komt tot een eindoordeel 'positief' ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe associate degree-opleiding Commerciële Economie van de Hogeschool NCOI en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 5 februari 2019

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding Associate degree-opleiding Commerciële Economie van de Hogeschool NCOI,

drs. Agnes van der Linden
(Voorzitter)

drs. Anne-Lise Kamphuis
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 24 juli 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de associate degree-opleiding Commerciële Economie van Hogeschool NCOI. Het succesvol doorlopen van een TNO procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Drs. Agnes van der Linden (voorzitter): onderwijskundige, opleidingsmanager van de master Leadership in Education en de master Leren en Innoveren van Fontys en zelfstandig ondernemer.
- Raf Meylaers (lic)(panellid): coördinator van de bachelor Logistiek Management en van de HBO5 graduaatopleiding Logistiek Transport Mobiliteit van Hogeschool Thomas More in Geel.
- Drs. Jacintha Bonsma (panellid): opleidingscoördinator van de bachelor Commerciële Economie (deeltijd en duaal) en van de Ad-opleiding Online Marketing & Sales van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Drs. Kris Brees (panellid): senior adviseur en partner bij ICSB Marketing en Strategie.
- Mark Prins (student-lid): onlangs afgestudeerd van de bachelor HRM bij Hogeschool Leiden.

Het panel werd bijgestaan door drs. Irma Franssen, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en drs. Anne-Lise Kamphuis, Odion Onderwijsonderzoek BV, als secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 11 november 2018 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 12 november 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en

conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 15 januari 2019 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 28 januari 2019 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele wijzigingen waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 5 februari 2019 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panelrapport

Het eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie. Het derde hoofdstuk bevat een omschrijving van het programma, waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland. Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Hogeschool NCOI
Opleiding:	associate degree Commerciële Economie
Varianten:	deeltijd, duaal
Graad:	Ad
Afstudeerrichtingen:	Marketing, Sales- en accountmanagement
Locaties:	Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Groningen, Rotterdam, Utrecht, Zwolle
Studieomvang (EC):	120
CROHO-onderdeel:	economie

3.2 Profiel instelling

Hogeschool NCOI, onderdeel van NCOI Groep, is een door het Ministerie van OCW aangewezen rechtspersoon voor hoger onderwijs. Hogeschool NCOI heeft ruim 15.000 ingeschreven studenten per jaar en biedt naast korte cursussen en trainingen ook volledige hbo-bachelor- en hbo-masteropleidingen aan. Hogeschool NCOI richt zich met haar opleidingsaanbod primair op werkenden en zet daarbij in op flexibel studeren met een praktijkgerichte insteek.

3.3 Profiel opleiding

De nieuwe associate degree-opleiding Commerciële Economie van Hogeschool NCOI is primair gericht op mensen die al in het vakgebied van commerciële economie werkzaam zijn en in hun functie door willen groeien. Daarnaast kan de opleiding in het kader van omscholing worden gevolgd. Hogeschool NCOI wil commerciële professionals met deze opleiding de mogelijkheid bieden om in twee jaar een getuigschrift op hbo-niveau te behalen en daarmee een stap te kunnen zetten in hun carrière.

De opleiding omvat 120 ECTS, verdeeld over twee fasen, en wordt aangeboden in een duale en deeltijdse variant. De opleiding is modulair opgebouwd, wat betekent dat studenten de mogelijkheid hebben om gedurende het studiejaar in te stromen. Een aantal modules in de opleiding wordt ook aangeboden in de bacheloropleiding Commerciële Economie van Hogeschool NCOI. Studenten van de Ad-opleiding en de bacheloropleiding volgen deze modules gezamenlijk.

4 Opleidingsbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie van de standaarden door het panel omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (stcrt. 2016, nr 69458). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De Ad- opleiding Commerciële Economie van Hogeschool NCOI beoogt studenten op te leiden tot commercieel medewerkers. De opleiding heeft een beroepsprofiel opgesteld voor de commercieel medewerker op Ad-niveau, waarin ze de kern van het beroep, het werkveld, functies, kerntaken en kernopgaven beschrijft. Dit beroepsprofiel is tot stand gekomen op basis van deskresearch en overleg met de werkveldcommissie. Het omschrijft de kern van het werk van de commercieel medewerker als het op operationeel niveau uitvoeren van het gekozen marketing- of salesbeleid. De commercieel medewerker functioneert op een niveau tussen het management en de werkvloer, bijvoorbeeld als meewerkend voorman of teamleider van een klein, operationeel team.

De werkveldcommissie geeft in het gesprek aan dat er in het werkveld behoefte is aan de opleiding. Ze constateert dat er een groep commerciële werknemers is (op mbo4-niveau) die graag door wil groeien, maar hiervoor nog onvoldoende onderlegd is in achtergronden, theorie en begrippenkaders omtrent sales en marketing. De opleiding biedt deze werknemers de gelegenheid zich verder te ontwikkelen en op die manier een stap te zetten in hun carrière. Daarmee creëert de opleiding volgens de werkveldcommissie een kans voor werknemers die geen vierjarige hbo-bacheloropleiding kunnen of willen doen.

Om te komen tot het formuleren van de beoogde leerresultaten heeft de opleiding trends en ontwikkelingen op het gebied van commerciële economie bestudeerd. Dit heeft er onder andere toe geleid dat de opleiding werkt vanuit het principe van 'De klant centraal'. Verder is het landelijk opleidingsprofiel Bachelor Commerciële Economie als leidraad genomen en aangepast naar Ad-niveau. De beoogde leerresultaten zijn door de werkveldcommissie gevalideerd. De opleiding heeft de leerresultaten gerelateerd aan de Dublin Descriptoren en uitgewerkt in een beschrijving met bijbehorende beheersingsindicatoren.

Het dossier vermeldt dat de werkveldcommissie ten tijde van het locatiebezoek zeven leden telt. Het panel constateert dat er een overlap is in leden van de werkveldcommissie en de examencommissie. De opleiding geeft aan dat hier in deze beginfase voor gekozen is

vanwege de beperkte omvang van het team. In een latere fase van de opleiding zullen de werkveld- en examencommissie niet meer deels uit dezelfde leden bestaan.

Internationalisering is niet expliciet opgenomen in de leerresultaten. Er wordt uitgegaan van 'internationalisering at home'. Hiermee wordt bedoeld dat de opleiding zich richt op internationale ontwikkelingen in de omgeving van de organisatie. Internationalisering komt in het programma aan bod wanneer het relevant is.

Overwegingen

Het panel constateert dat er gedegen onderzoek is uitgevoerd om te komen tot het beroepsprofiel en de beoogde leerresultaten van de Ad-opleiding Commerciële Economie. Het panel is positief over de band met het werkveld en de manier waarop de opleiding in samenwerking met het werkveld is gekomen tot een beroepsprofiel en beoogde leerresultaten. Het panel kan zich vinden in het beschreven beroepsprofiel en de daaruit afgeleide leerresultaten. Ook acht het panel de leerresultaten passend bij het Ad-niveau, zoals omschreven in de Dublin Descriptoren.

De samenstelling van de werkveldcommissie kan volgens het panel worden aangescherpt. Het panel is van mening dat de werkgeversrol in de huidige werkveldcommissie onderbelicht is en adviseert de opleiding om meer mensen te betrekken die (waarschijnlijk) afgestudeerde Ad-ers in dienst (zullen) nemen. Daarnaast wil het panel de opleiding wijzen op de noodzaak tot ontvlechting van de werkveldcommissie en de examencommissie.

Conclusie:

Voldoet.

4.2 Programma

4.2.1 Oriëntatie

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

De opleiding heeft een beroepsgerichte oriëntatie. Dit wordt onder andere zichtbaar in de aansluiting die binnen de opleiding wordt gezocht met de werkcontext van de student door middel van het praktijkprogramma. Met het praktijkprogramma zorgt de opleiding voor samenhang tussen praktijk en theorie. In de duale variant krijgt het praktijkprogramma vorm op de eigen werkplek van de student en in de deeltijdse variant tijdens een stage van 325 uur. Gedurende de hele opleiding voeren studenten praktijkopdrachten uit op de werkplek, waardoor ze beroepsvaardigheden ontwikkelen in reële werkprocessen. Docenten geven aan in de bijeenkomsten in te spelen op de praktijkervaringen van studenten.

In de gesprekken geeft de opleiding aan het praktijkgerichte onderzoek op Ad-niveau primair vorm te geven als het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het uitvoeren van eenvoudig praktijkgericht onderzoek. Studenten krijgen te maken met afgebakende problemen van beperkte complexiteit. Ze verzamelen hiervoor informatie en zoeken naar een oplossing aan de hand van bestaande modellen. Onderzoek komt terug in alle modules en in de eindopdrachten van fase 1 en 2. Het aanleren van onderzoeksvaardigheden wordt echter niet als aparte leerlijn aangeboden.

Uit het dossier en de gesprekken blijkt dat de customer journey een centrale plek in de opleiding inneemt en een belangrijk onderdeel is van de eindopdrachten. De opleiding licht in de gesprekken toe dat studenten bij het in kaart brengen van de customer journey zelf klantonderzoek (in de vorm van veldonderzoek) kunnen uitvoeren. Waar mogelijk kunnen studenten er ook voor kiezen gebruik te maken van gegevens uit eerder uitgevoerde onderzoeken.

Overwegingen

Het panel vindt dat de beroepsgerichte oriëntatie goed naar voren komt in het programma, onder andere door de praktijkopdrachten, het praktijkprogramma en de aansluiting met de werkcontext.

Het panel is positief over de manier waarop de opleiding praktijkgericht onderzoek op Ad-niveau heeft vormgegeven. Het uitvoeren van klantonderzoek (als veldonderzoek) kan naar de mening van het panel echter meer gestructureerd in het curriculum naar voren komen. Het opzetten en uitvoeren van onderzoek is volgens het panel een belangrijke vaardigheid voor de commercieel medewerker zoals omschreven in het beroepsprofiel, zeker gezien het centraal stellen van de klant en het belang dat de opleiding hecht aan de customer journey. Het panel constateert dat niet alle studenten ervaring opdoen met dit type onderzoek, omdat ze soms ook kunnen volstaan met het analyseren van bestaande (onderzoeks)gegevens. Het panel adviseert de opleiding daarom om de plek voor klantonderzoek in het programma te expliciteren en te borgen dat alle studenten tijdens de opleiding ervaring opdoen in het zelf uitvoeren van klantonderzoek.

Conclusie:

Voldoet.

4.2.2 Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De opleiding bestaat uit twee fases van elk zes modules. Parallel aan de modules loopt het zogenaamde 'praktijkprogramma'. Hierin werken studenten aan praktijkopdrachten op hun werkplek, waarmee ze hun portfolio opbouwen. Beide fasen worden afgesloten met een integrale eindopdracht. De eindopdracht van fase 2 (afstudeeropdracht) betreft het schrijven van een marketing- of salesplan.

De beoogde leerresultaten zijn vertaald naar leerdoelen en leerinhoud. Per module is de relatie met de beoogde leerresultaten aangegeven. De modules van de eerste fase zijn volledig beschreven aan de hand van doelstelling, studieomvang en studielast, algemene leerdoelen, onderwijsvorm, wijze van toetsing, relatie met onderzoek, verplichte literatuur en docent(en).

Het programma is modulair opgebouwd, wat betekent dat er geen verplichte volgorde van modules is binnen een fase. Studenten kunnen dus bij iedere module instromen. Wel moet fase 1 zijn afgerond voordat de student aan fase 2 mag beginnen.

De opleiding heeft geen aparte leerlijn voor vaardigheden uitgewerkt. De opleiding geeft aan dat de aandacht voor soft skills is verweven in de verschillende modules (bijvoorbeeld door het inzetten van rollenspellen) en de reflectie op de kernopgaven (onderdeel van het portfolio). Ook benoemt de opleiding dat soft skills indirect worden getoetst bij de beoordeling van praktijkopdrachten en het portfolio, omdat het beheersen van deze vaardigheden voorwaarde is voor het succesvol kunnen uitvoeren van de opdrachten.

De opleiding kent twee specialisaties, te weten 'Marketing' en 'Sales- en accountmanagement'. In de eerste fase zijn drie modules bestemd voor de specialisatie en in de tweede fase één module. Daarnaast komt de specialisatie tot uiting in de invulling van de module- en praktijkopdrachten. In de gesprekken geeft de opleiding wisselende informatie over de mate waarin de specialisaties zijn doorgevoerd: waar de een spreekt over echte specialisaties, zegt de ander dat het slechts accentverschillen betreft.

Overwegingen

Het panel vindt dat de inhoud van het programma in de basis goed is vormgegeven en dat de beoogde leerresultaten adequaat zijn uitgewerkt in modules en bijbehorende leerdoelen. Het waardeert de mix van 'klassieke' literatuur en actuele trends die in de modules en het curriculum naar voren komt. Ook weerspiegelt het programma volgens het panel een mooie combinatie van marketing en sales.

Het panel ziet dat er in het programma impliciet aandacht is voor soft skills, maar adviseert de opleiding dit explicieter uit te werken en meer te specificeren in de toetsing en beoordeling, zodat studenten zich bewust worden van hun ontwikkeling daarin.

Het panel kan zich vinden in de twee specialisaties die de opleiding kent, maar constateert dat de opleiding geen eensluidende invulling geeft aan de mate van specialisering. Het panel adviseert de opleiding om intern het gesprek aan te gaan over de invulling van de specialisaties, zodat een eenduidige visie hierop wordt ontwikkeld en gecommuniceerd aan studenten en praktijkbegeleiders. Daaruit moet onder andere duidelijk worden in hoeverre de werkplek van studenten zich binnen het domein van hun specialisatie moet bevinden.

Conclusie:

Voldoet.

4.2.3 Leeromgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

Hogeschool NCOI hanteert het NCOI-opleidingsmodel, op basis waarvan de opleiding is vormgegeven. Het daarin besproken didactisch concept gaat uit van de wisselwerking tussen drie leeromgevingen: bijeenkomsten, de beroepscontext en de online leeromgeving. In de bijeenkomsten ligt de nadruk op de cognitieve ontwikkeling. In de beroepscontext ontwikkelt de student beroepsrelevant gedrag. De online leeromgeving geeft de student gelegenheid om zich op bijeenkomsten voor te bereiden, met andere studenten te discussiëren en samen te werken aan digitale groepsopdrachten.

Studenten moeten beschikken over een relevante werkplek (in de duale variant) of stageplek (in de deeltijdse variant). Dit is belangrijk voor het uit te voeren praktijkprogramma. Tijdens het praktijkprogramma begeleidt een portfoliobegeleider van de opleiding de studenten in hun leerproces. De portfoliobegeleider onderhoudt ook contact met de praktijkbegeleider (de leidinggevende op de werk/stageplek), die de student begeleidt en faciliteert op de werkplek. De portfoliobegeleider brengt aan het begin van het traject een bezoek aan de werkplek om het praktijkprogramma van de student toe te lichten. Daarbij beoordeelt de portfoliobegeleider of de werkplek voldoet aan de eisen van de opleiding.

Als studenten bepaalde praktijkopdrachten niet op de eigen werk/stageplek kunnen uitvoeren, stimuleert de opleiding de studenten om de opdrachten uit te voeren op andere afdelingen binnen hun bedrijf of indien nodig bij een ander bedrijf uit hun eigen netwerk of dat van medestudenten. De opleiding geeft in de gesprekken aan dat de praktijkopdrachten studenten dwingen om buiten de grenzen van hun eigen afdeling te kijken, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van een breder beeld van de branche en de plaats van hun eigen vakgebied daarbinnen.

Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding geen onderscheid maakt tussen de didactiek binnen de Ad-opleiding en de didactiek in de eerste twee fasen van de bacheloropleiding. De opleiding wijst daarbij op de identieke instroomeisen en legt uit dat beide groepen (bachelor- en Ad-studenten) zich in dezelfde opleidingsfasen bevinden (fase 1 en 2). Van beide groepen mag daarom eenzelfde mate van complexiteit en zelfstandigheid verwacht worden, wat inhoudt dat beide groepen gebaat zijn bij dezelfde didactische benadering. De werkveldcommissie geeft echter aan voor de Ad-opleiding een ander soort instroom te verwachten dan voor de bacheloropleiding en stelt dat het hier om een ander type medewerker gaat dat gebaat is bij een meer praktijkgerichte benadering. Docenten benadrukken dat zij gewend zijn om te werken met studenten met verschillende achtergronden, niveaus en werkcontexten. In de bijeenkomsten houden zij hier rekening mee en spelen ze daarop in.

Overwegingen

De leeromgeving van de opleiding is volgens het panel goed vormgegeven. Ook vindt het panel dat de opleiding een passend didactisch concept hanteert. Het waardeert de wisselwerking tussen de bijeenkomsten, de beroepscontext en de online leeromgeving.

Het panel is positief over de centrale rol van de werk/stageplek in het programma. Wel adviseert het panel de opleiding om een uitgebreidere instructie te geven aan praktijkbegeleiders over hun rol, de praktijkopdrachten die de student zal moeten uitvoeren, en het Ad-niveau. Ook zou het (face-to-face) overleg tussen student, portfoliobegeleider en praktijkbegeleider volgens het panel frequenter mogen plaatsvinden dan alleen aan het begin van het traject. Dit is van belang voor het optimaliseren van de afstemming en begeleiding en voor de blijvende borging van de kwaliteit van de werkplek.

Daarnaast adviseert het panel de opleiding om na te denken en het gesprek aan te gaan (o.a. met het werkveld) over de invulling van didactiek in de Ad-opleiding en hierbij meer oog te hebben voor de eigenheid van de Ad-opleiding en de Ad-student.

Conclusie:

Voldoet.

4.3 Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo-, vwo- of mbo 4-diploma. Studenten die niet over een van deze diploma's beschikken, kunnen een 21+-toets maken om toegelaten te worden in de opleiding. Deze instroomeisen zijn identiek aan die van de bacheloropleiding Commerciële Economie.

Toelating tot de duale variant van de opleiding is afhankelijk van de werkplek van de student. De toelatingscommissie beoordeelt of de werkplek van de student aan de criteria voldoet. Is dit niet het geval, dan kan de student de deeltijdse variant volgen. De stageplaats in de deeltijdse variant moet aan dezelfde criteria voldoen als de werkplek in de duale variant.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de instroomeisen passend zijn voor de opleiding. Ook is de kwaliteit en geschiktheid van de werk/stageplek volgens het panel voldoende geborgd.

Conclusie:

Voldoet.

4.4 Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

Hogeschool NCOI werkt uitsluitend met freelance professionals voor de uitvoering van het onderwijs. Daarbij hanteert zij verschillende rollen, namelijk die van docent, begeleider, ontwikkelaar en beoordelaar. De werkzaamheden en vereisten van de verschillende rollen zijn vastgelegd in profielen. Werving van onderwijspersoneel vindt plaats met deze profielen als uitgangspunt. Uit de gesprekken blijkt dat docenten een proefles moeten geven als onderdeel van het sollicitatieproces. Het management geeft aan alle freelance professionals in te zetten in de rol/rollen die het best past/passen. Niet iedere medewerker hoeft alle rollen te kunnen vervullen.

De opleiding kent een kernteam, bestaande uit een kerndocent, een onderwijsmanager en een onderwijsontwikkelaar. Het management geeft aan dat het kernteam, en daarbinnen met name de onderwijsmanager, de eindverantwoordelijkheid voor de opleiding draagt. Het panel heeft beknopte cv's van het docententeam bekeken en met enkele leden van het docententeam gesproken. Het docententeam van de opleiding bestaat grotendeels uit masteropgeleide professionals vanuit de domeinen marketing, commerciële economie, bedrijfskunde of communicatie. Alle professionals zijn naast hun werk in het onderwijs ook werkzaam in de beroepspraktijk.

Het management geeft aan dat er ieder jaar verschillende (overleg)bijeenkomsten worden georganiseerd voor de freelance professionals, waarin onder andere onderlinge afstemming plaatsvindt (bijvoorbeeld in de opstartbijeenkomsten, vakgroepoverleggen en kalibreersessies) en didactische training wordt aangeboden (bijvoorbeeld in de workshops). Het kernteam is van mening dat er voldoende onderlinge afstemming is tussen ontwikkelaars en docenten van een module.

Overwegingen

Het panel constateert dat de docenten voldoende gekwalificeerd zijn om het onderwijs te verzorgen. Het waardeert het streven van de opleiding om de freelance professionals in te zetten in de rol die bij hen past op basis van hun kwaliteiten. Het panel is van mening dat onderlinge afstemming tussen docenten in voldoende mate plaatsvindt om eenduidigheid en samenhang in het curriculum te handhaven. Wel vindt het panel dat het kernteam meer eigenaarschap voor de opleiding kan ontwikkelen en een duidelijkere trekkersrol zou kunnen vervullen.

Conclusie:

Voldoet.

4.5 Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Hogeschool NCOI beschikt over verschillende leslocaties verspreid over het land, waar de bijeenkomsten en afname van de toetsen kunnen plaatsvinden. De opleiding maakt gebruik van de online leeromgeving 'e-Connect'. Binnen deze omgeving kunnen studenten informatie over de opzet en inhoud van de modules vinden. Ook kunnen ze binnen e-Connect opdrachten inleveren en contact hebben met medestudenten en docenten.

Overwegingen

Het panel heeft de onderwijslocatie in Utrecht gezien is van oordeel dat deze toereikend is voor uitvoering van het programma. Ook de online leeromgeving voldoet volgens het panel aan de eisen.

Conclusie:

Voldoet.

4.6 Begeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De student krijgt een vaste studieadviseur toegewezen, die voor de gehele opleiding het eerste aanspreekpunt is bij vragen over studievoortgang en -keuze. De studieadviseur monitort de voortgang van de student ook actief en neemt contact op met de student als zijn/haar voortgang of resultaat achterblijft.

In de online leeromgeving e-Connect kunnen studenten informatie vinden over de opleiding, de modules, tijdstippen en locaties van bijeenkomsten en (her)tentamens en hun studievoortgang en -resultaten.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de studiebegeleiding adequaat is vormgegeven en past bij de opleiding en de studentenpopulatie. Het waardeert de toewijzing van een vaste studieadviseur per student.

De informatievoorziening aan studenten is volgens het panel toereikend.

Conclusie:

Voldoet.

4.7 Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

In lijn met het kwaliteitszorgbeleid van Hogeschool NCOI, kent de opleiding een systematisch evaluatiesysteem en een PDCA-cyclus. Het dossier vermeldt dat er twee keer per module een evaluatie door studenten plaatsvindt en één keer door docenten. De opleiding als geheel wordt door studenten, docenten, de curriculumcommissie en de werkveldcommissie één tot twee keer per jaar geëvalueerd. Daarnaast evalueren alumni de opleiding een jaar na het afstuderen. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteitszorg ligt bij de opleidingsmanager hoger onderwijs.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding adequaat is vormgegeven. Het constateert dat er centraal georganiseerde kwaliteitszorg is en dat duidelijke invulling wordt gegeven aan de PDCA-cyclus, waarbij voldoende aandacht is voor de inbreng van verschillende stakeholders.

Conclusie:

Voldoet.

4.8 Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het kernteam van de opleiding heeft een toetsplan ontwikkeld waarin de toetsvormen per onderwijseenheid zijn vastgelegd. Het toetsplan wordt ieder jaar door de examencommissie beoordeeld en vastgesteld. Toetsen worden ontwikkeld op basis van dit toetsplan en vastgestelde toetsmatrijzen. De opleiding geeft aan dat hierbij altijd het vier-ogenprincipe

wordt gehanteerd. De opleiding kent verschillende toetsvormen, namelijk digitale en mondelinge examens, moduleopdrachten en portfoliobeoordelingen. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek verschillende toetsen ingezien.

De opdrachten en portfolio's worden beoordeeld aan de hand van een generiek beoordelingsformulier. In combinatie met de exameninformatie van de betreffende opdracht, waarin de vereisten van de opdracht worden omschreven, vormt dit formulier de basis voor de beoordeling van opdrachten. Voor de afstudeeropdracht is een ander, meer gedetailleerd beoordelingsformulier ontwikkeld.

De opleiding hanteert een scheiding in rollen voor de ontwikkeling en beoordeling van toetsen. Zo wordt een toets nooit beoordeeld door de ontwikkelaar van die toets. Ook worden toetsen nooit ontwikkeld en beoordeeld door de professionals die het onderwijs verzorgen en/of studenten begeleiden in de betreffende module.

De toetsing van het eindniveau vindt plaats door beoordeling van de afstudeeropdracht (de eindopdracht van fase 2) en het portfolio van de tweede fase. Dit portfolio bevat naast de portfolio-opdrachten ook bewijsstukken voor het bereiken van de leerresultaten, een reflectie op kernopgaven en een verslaglegging van het leerproces. De afstudeeropdracht bestaat uit het ontwikkelen een operationeel sales- of marketingplan (afhankelijk van de gekozen specialisatie).

De Ad-opleiding Commerciële Economie valt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie van het domein Bedrijfskunde. In het gesprek geeft de examencommissie aan een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen te hanteren om toezicht te houden op de kwaliteit van toetsing en beoordeling. Zo houdt ze minimaal drie keer per jaar kalibreersessies waarin gemaakte toetsen met bijbehorende beoordelingen worden besproken. Daarnaast worden alle toetsresultaten geanalyseerd, waarbij opvallende uitkomsten nader worden bekeken. De examencommissie vertelt dat ze in het eerste jaar extra aandacht zal besteden aan de Ad-opleiding Commerciële Economie.

Examinatoren worden door de examencommissie benoemd. De opleiding laat weten ernaar te streven dat alle examinatoren in bezit zijn van een BKE (Basis Kwalificatie Examinering). Ten tijde van het locatiebezoek is dit nog niet altijd het geval.

Overwegingen

Het panel constateert dat de examencommissie deskundig is en voldoende gekwalificeerd om de kwaliteit van toetsing en beoordeling in de opleiding te borgen. De examencommissie heeft volgens het panel goed overzicht op en inzicht in de opleiding en werkt goed samen met de ontwikkelaars.

Ook is het panel van mening dat het systeem van toetsing van de opleiding voldoet aan de gestelde criteria. Het toetsplan zit volgens het panel goed in elkaar en bevat een goede mix van toetsvormen, passend bij de leerdoelen. Ook de toetsen en beoordelingsformulieren voor de opdrachten zijn adequaat vormgegeven op Ad-niveau. Het panel adviseert de opleiding wel om voor de afstudeeropdracht ook een rubric te ontwikkelen.

Conclusie:

Voldoet.

4.9 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Ad.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: economie.

4.10 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief. De beoogde leerresultaten zijn volgens het panel goed omschreven en passend bij het Ad-niveau. De professionele oriëntatie komt goed tot uiting in het praktijkprogramma dat door de opleiding heen loopt. Het panel is van oordeel dat de inhoud en de leeromgeving van het programma adequaat zijn vormgegeven. De instroomeisen zijn passend bij de opleiding en het docententeam is voldoende gekwalificeerd om het onderwijs te verzorgen. Ook de studiebegeleiding, informatievoorziening, voorzieningen en kwaliteitszorg zijn volgens het panel toereikend. De toetsing komt op gedegen en systematische wijze tot stand, waarbij de betrouwbaarheid, validiteit en transparantie voldoende geborgd zijn.

4.11 Aanbevelingen

Het panel geeft de volgende aanbevelingen:

- Zorg dat de werkgeversrol sterker vertegenwoordigd is in de werkveldcommissie.
- Zie toe op de ontvlechting van de werkveldcommissie en de examencommissie op korte termijn.
- Expliciteer de plek voor klantonderzoek in het programma en borg dat alle studenten tijdens de opleiding ervaring opdoen in het zelf uitvoeren van klantonderzoek.
- Werk de aandacht voor soft skills explicieter uit in het curriculum, de toetsing en de beoordeling.
- Ga intern het gesprek aan over de invulling van de specialisaties, zodat een eenduidige visie hierop wordt ontwikkeld en gecommuniceerd aan studenten en praktijkbegeleiders.
- Geef een uitgebreidere instructie aan praktijkbegeleiders over hun rol, het Ad-niveau en de praktijkopdrachten die de student zal moeten uitvoeren.
- Intensiveer het (face-to-face) overleg tussen student, portfoliobegeleider en praktijkbegeleider.
- Denk in overleg met het werkveld na over de invulling van didactiek in de Ad-opleiding, waarbij aandacht is voor de eigenheid van de Ad-opleiding en de Ad-student.
- Versterk het eigenaarschap voor de opleiding binnen het kernteam.
- Ontwikkel een rubric voor de afstudeeropdracht.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	voldoet
Programma – Oriëntatie <i>Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.</i>	voldoet
Programma – Inhoud <i>Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken</i>	voldoet
Programma – Leeromgeving <i>Standaard 4 : De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.</i>	voldoet
Instroom <i>Standaard 5 : Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>	voldoet
Personeel <i>Standaard 6 : Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend</i>	voldoet
Voorzieningen <i>Standaard 7 : De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	voldoet
Begeleiding <i>Standaard 8 : De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.</i>	voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 9 : De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	voldoet
Toetsing <i>Standaard 10 : De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	voldoet
Algemene conclusie	positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

Panel:

- Agnes van der Linden (voorzitter): onderwijskundige, opleidingsmanager van de master Leadership in Education en de master Leren en Innoveren van Fontys en zelfstandig ondernemer.
- Raf Meylaers (panellid): coördinator van de bachelor Logistiek Management en van de HBO5 graduaatsopleiding Logistiek Transport Mobiliteit van Hogeschool Thomas More in Geel.
- Jacintha Bonsma (panellid): opleidingscoördinator van de bachelor Commerciële Economie (deeltijd en duaal) en van de Ad-opleiding Online Marketing & Sales van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Kris Brees (panellid): senior-adviseur en partner bij ICSB Marketing en Strategie.
- Mark Prins (student-lid): onlangs afgestudeerd van de bachelor HRM bij Hogeschool Leiden.

Het panel werd bijgestaan door Irma Franssen, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en Anne-Lise Kamphuis, Odion Onderwijsonderzoek BV, als secretaris.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 12 november 2018.

Locatie: Utrecht

Programma:

08.15 – 08.30 uur	Ontvangst panel
08.30 – 09.15 uur	Vooroverleg panel (besloten)
09.15 – 09.45 uur	Sessie 1 - Gesprek directie en management <i>(Incl. korte presentatie Hogeschool NCOI en opleiding)</i> • directeur Opleidingsmanagement • directeur Governance, Compliance en Risk • manager Hoger Onderwijs
09.45 – 10.15 uur	Sessie 2 – Toelichting online leeromgeving (OLO) en e-Connect • directeur Kwaliteit en Innovatie en voorzitter centrale examencommissie • manager Hoger Onderwijs
10.15 – 10.30 uur	Korte pauze panel (besloten)
10.30 – 11.45 uur	Sessie 3 – Gesprek kernteam, docenten, ontwikkelaars en afstudeerbegeleiders • onderwijsmanager en lid kernteam • kerndocent, lid kernteam, docent en beoordelaar • docent, beoordelaar en ontwikkelaar • docent en beoordelaar • docent • docent
11.45 – 12.45 uur	Werklunch panel (besloten)
12.45 – 13.30 uur	Sessie 4 – Gesprek vertegenwoordiging werkveld • lid werkveldcommissie • lid werkveldcommissie • lid werkveldcommissie • lid werkveldcommissie
13.30 – 13.45 uur	Korte pauze panel (besloten)
13.45 – 14.30 uur	Sessie 5 – Gesprek examencommissie en borging • lid Academic Board • directeur Kwaliteit en Innovatie en voorzitter centrale examencommissie

- kwaliteitsmanager en voorzitter examencommissie domein bedrijfskunde
- lid examencommissie domein bedrijfskunde

14.30 – 14.45 uur ***Korte pauze panel (besloten)***

14.45 – 15.00 uur **Eventueel extra gesprek (opleidings)management**

15.00 – 16.00 uur ***Intern overleg panel (besloten)***

16.00 – 16.15 uur **Terugkoppeling door panel naar directie en management**

- directeur Opleidingsmanagement
- directeur Governance, Compliance en Risk
- directeur Kwaliteit en Innovatie en voorzitter centrale examencommissie
- manager Hoger Onderwijs

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Zelfevaluatie rapport
- Actuele eisen werkveld en vakgebied en beoogde einskwalificaties
- Schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving curriculum
- Onderwijs- en Examenregeling (OER) Generiek
- OER Specifiek
- Overzicht van docententeam, curriculum-, werkveld- en examencommissie
- Overige gegevens van de opleiding
- Achtergrondinformatie Hogeschool NCOI

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek:

Nr.	Kaders en eisen vanuit NVAO	Submap	Onderwerp	Toelichting
1	Beleidsdocumenten	1.1	Hoger Onderwijs	Beleidsplan Hoger Onderwijs
		1.2	Praktijkgericht onderzoek	Visie op praktijkgericht onderzoek (Position Paper)
		1.3	Kwaliteitszorg	Beleidsplan kwaliteitszorg
		1.4	Voorzieningen	Beleidsplan voorzieningen
		1.5	Studenten functiebeperking	Beleidsplan toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking
		1.6	Freelance professionals	Beleidsplan freelance professionals
2	Studiemateriaal		Literatuurlijst	
			Programmabeschrijving	
		Fase 1	Bedrijfseconomische aspecten	Voor alle modules: - toetsmatrijs - online leeromgeving (OLO)
			Management en organisatie	
			Ondernemen en ondernemerschap	
			Specialisatie Marketing - Commercieel communiceren en beïnvloeden - Marketing A1 - Marketingmedewerker A2	
			Specialisatie Sales- en Accountmanagement - Marketingmanagement - Persoonlijke verkoop en presentatie - Verkoopmethoden en -technieken	
			Praktijkprogramma (portfolio)	
			Eindopdracht	
		Fase 2	Praktijkprogramma (portfolio)	Voor alle modules (concept): - online leeromgeving (OLO)
			Afstuderen	

3	Freelance professionals	3.1	Academic Board	Notulen
				Academic Board en lectoren domein bedrijfskunde
				Profiel lid Academic Board
		3.2	Examencommissie	Profiel lid examencommissie
				CV's
				Notulen centrale examencommissie
				Jaarverslagen examencommissie domein bedrijfskunde
				Notulen examencommissie domein bedrijfskunde
		3.3	Werkveldcommissie	Profiel lid werkveldcommissie Ad
				CV's
				Notulen
		3.4	Kernteam	Profiel kerndocent Ad
				CV's
				Notulen
		3.5	Freelance professionals	Profiel Afstudeerbegeleider en -beoordelaar Ad
				Profiel Beoordelaar moduleopdracht Ad
				Profiel Lesdocent Ad
				Profiel Materiaalontwikkelaar Ad
				Profiel Portfolio- en/of stagebegeleider Ad
				Profiel Portfolio- en/of stagebeoordelaar Ad
				Basisprogramma docent
				Basisprogramma ontwikkelaar
				CV's
				Notulen
4	Studenten	4.1	Toelatingsdocumenten	
5	Toetsing en examinering	5.1	Uitvoeringsreglement	Uitvoeringsreglement toetsing en examinering Hogeschool NCOI 18-19
		5.2	Werkinstructie vrijstellingen	Werkinstructie afhandelen vrijstellingen hoger onderwijs 18-19
		5.3	Toetsplan	
		5.4	Voorbeelden van examens	Zie separate inhoudsopgave
6	Kwaliteitszorg	6.1	ISO	Certificaat, uitgiftedatum 07-07-18 geldig tot 07-07-21
		6.2	Evaluatieformulieren	Format evaluatie module student en docent

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
hbo	hoger beroepsonderwijs
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de uitgebreide toetsing van de nieuwe associate degree-opleiding Commerciële Economie van de Hogeschool NCOI.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer 007144